

El segle XVIII

2n de Batxillerat

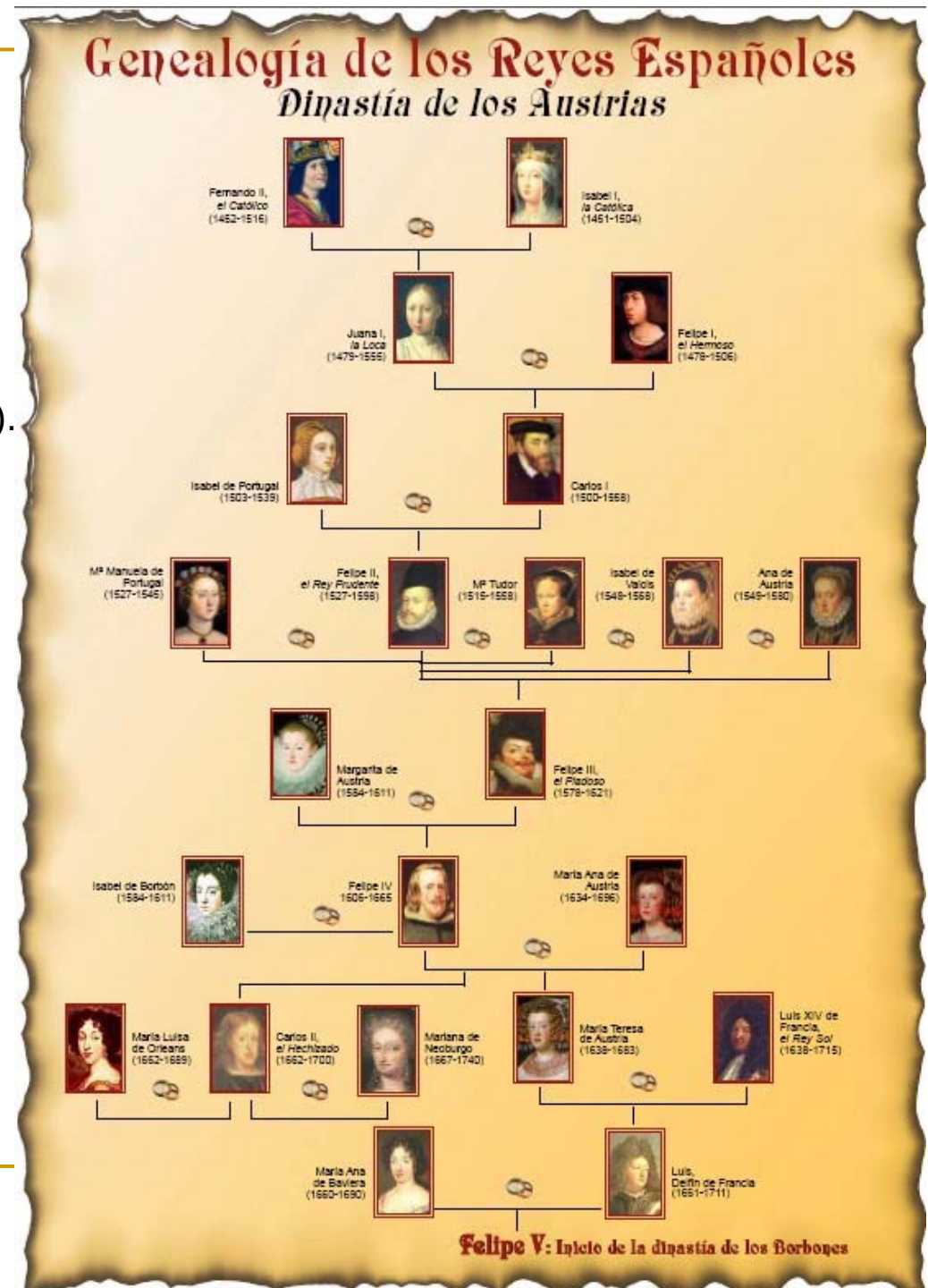
* La Guerra de Successió (1700-1714) – 1.

* Societat i economia de l'Antic Règim – 2.

* Canvis de finals del XVIII – 3 i 4.

Antecedents...

- Ferran i Isabel els Catòlics (1452-1516).
 - Joana “la boja” i Felip “el Bell” (a p. 1516).
 - Carles I (d'Espanya, V d'Alemanya).
 - Felip II.
 - Felip III (finals XVI-inicis XVII).
 - Felip IV.
 - Carles II “el Hechizado” (mor el 1700).
- ↓
- GUERRA DE SUCCESSIÓ

La monarquia dels Habsburg (1516-1700).

- L'Imperi hispànic tenia enormes possessions territorials:
 - ❑ Castella.
 - ❑ Corona catalanoaragonesa.
 - ❑ Títol d'Emperador del Sacre Imperi (terres a Alemanya, Països Baixos i França).
 - ❑ Amèrica.
 - ❑ En època de Felip II (màxima extensió): gran part d'Itàlia (Nàpols, Sardenya, Sicília,...), territoris al nord d'Àfrica, Portugal i el seu imperi colonial (Brasil i colònies a l'Àfrica i l'Àsia).
-

La monarquia dels Habsburg (1516-1700).

- Sistema de govern:
 - Monarquia autoritària.
 - Estructura “confederal” → estructura federal i foral.
 - Cort itinerant
 - Sistema **pactista**:
 - “Parlaments” propis → institucions pròpies.
 - Virreis o governadors a cada territori.
 - Tribunals propis.
 - Respecte per les llengües i els costums de cada territori.
-

La monarquia dels Habsburg (1516-1700).

■ Problemes:

- Dificultat de la conservació de tot l'imperi (fronteres enormement extenses).
 - Integrisme religiós – Inquisició + Expulsió moriscos 1609.
 - Guerres constants:
 - Amb França (en diferents ocasions) → hegemonia de Lluís XIV a partir de 1643.
 - Amb l'Imperi Turc (Victòria de Felip II a Lepant, 1571).
 - Revoltes als Països Baixos (la qüestió religiosa).
 - Enfrontament amb Anglaterra (derrota Armada Invencible, 1588).
 - I altres: Guerra dels 30 anys (1618-1635), aixecaments a Catalunya (Guerra dels Segadors -1637-1652 → Tractat dels Pirineus) i Portugal.
 - A partir del regnat de Felip III – inici del final de l'hegemonia hispànica (a favor de França, especialment).
 - Crisi econòmica, disminució de la població, empobriment,...
-

Amb això arribem a 1700...

- Mort de Carles II, “el hechizado”.

La Guerra de Successió. Els candidats:

Felip V

Carles III

La guerra de Successió espanyola a Europa

La guerra de Successió espanyola. 1705-1713

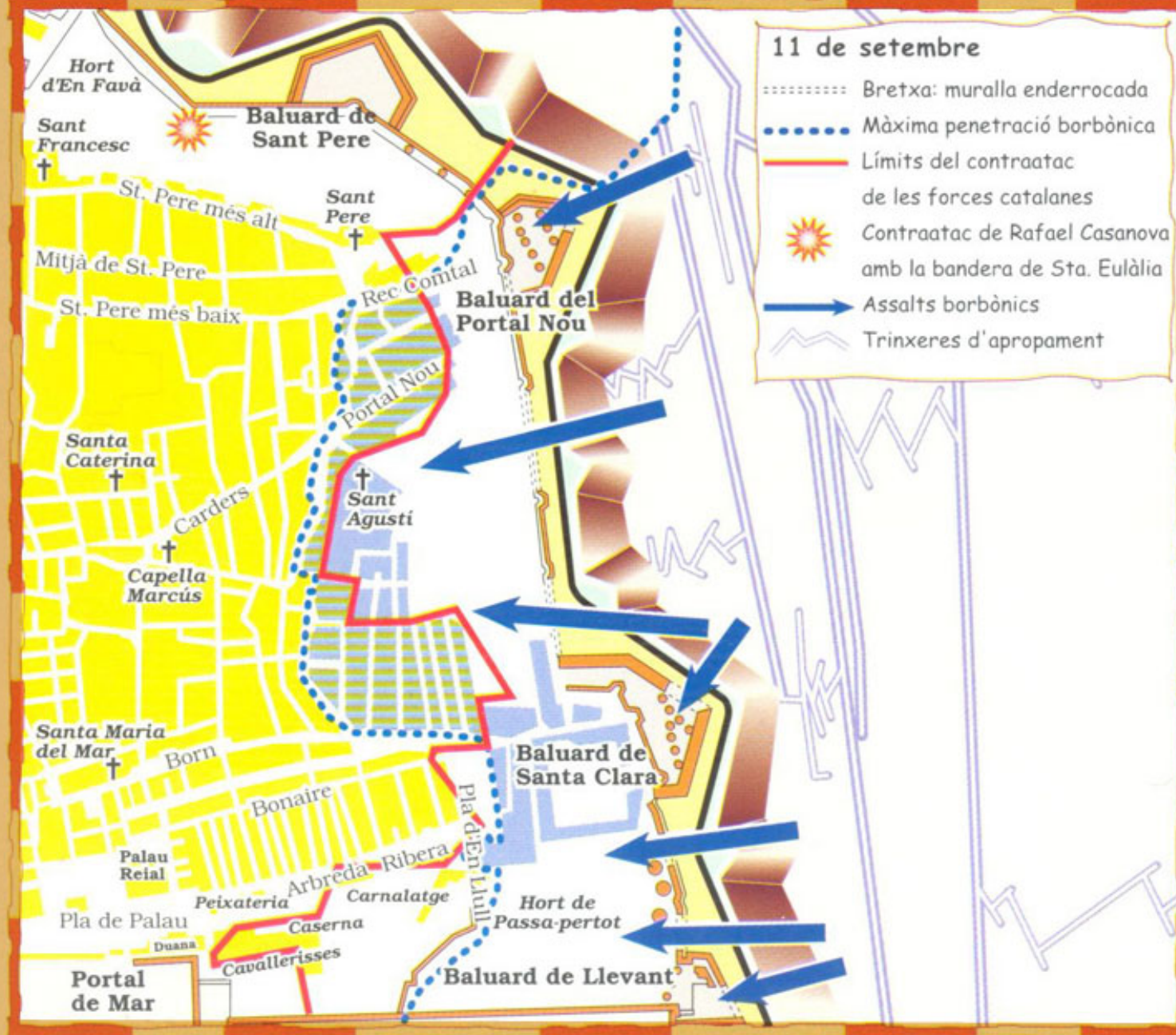

La guerra de Successió a Catalunya

the 1990s, the number of people in the United States who are 65 years of age or older has increased by 50 percent. The number of people 75 years of age or older has increased by 100 percent. The number of people 85 years of age or older has increased by 200 percent. The number of people 95 years of age or older has increased by 400 percent. The number of people 100 years of age or older has increased by 800 percent. The number of people 105 years of age or older has increased by 1,600 percent. The number of people 110 years of age or older has increased by 3,200 percent. The number of people 115 years of age or older has increased by 6,400 percent. The number of people 120 years of age or older has increased by 12,800 percent. The number of people 125 years of age or older has increased by 25,600 percent. The number of people 130 years of age or older has increased by 51,200 percent. The number of people 135 years of age or older has increased by 102,400 percent. The number of people 140 years of age or older has increased by 204,800 percent. The number of people 145 years of age or older has increased by 409,600 percent. The number of people 150 years of age or older has increased by 819,200 percent. The number of people 155 years of age or older has increased by 1,638,400 percent. The number of people 160 years of age or older has increased by 3,276,800 percent. The number of people 165 years of age or older has increased by 6,553,600 percent. The number of people 170 years of age or older has increased by 13,107,200 percent. The number of people 175 years of age or older has increased by 26,214,400 percent. The number of people 180 years of age or older has increased by 52,428,800 percent. The number of people 185 years of age or older has increased by 104,857,600 percent. The number of people 190 years of age or older has increased by 209,715,200 percent. The number of people 195 years of age or older has increased by 419,430,400 percent. The number of people 200 years of age or older has increased by 838,860,800 percent. The number of people 205 years of age or older has increased by 1,677,721,600 percent. The number of people 210 years of age or older has increased by 3,355,443,200 percent. The number of people 215 years of age or older has increased by 6,710,886,400 percent. The number of people 220 years of age or older has increased by 13,421,772,800 percent. The number of people 225 years of age or older has increased by 26,843,545,600 percent. The number of people 230 years of age or older has increased by 53,687,091,200 percent. The number of people 235 years of age or older has increased by 107,374,182,400 percent. The number of people 240 years of age or older has increased by 214,748,364,800 percent. The number of people 245 years of age or older has increased by 429,496,729,600 percent. The number of people 250 years of age or older has increased by 858,993,459,200 percent. The number of people 255 years of age or older has increased by 1,717,986,918,400 percent. The number of people 260 years of age or older has increased by 3,435,973,836,800 percent. The number of people 265 years of age or older has increased by 6,871,947,673,600 percent. The number of people 270 years of age or older has increased by 13,743,895,347,200 percent. The number of people 275 years of age or older has increased by 27,487,790,694,400 percent. The number of people 280 years of age or older has increased by 54,975,581,388,800 percent. The number of people 285 years of age or older has increased by 109,951,162,777,600 percent. The number of people 290 years of age or older has increased by 219,902,325,555,200 percent. The number of people 295 years of age or older has increased by 439,804,651,110,400 percent. The number of people 300 years of age or older has increased by 879,609,302,220,800 percent. The number of people 305 years of age or older has increased by 1,759,218,604,441,600 percent. The number of people 310 years of age or older has increased by 3,518,437,208,883,200 percent. The number of people 315 years of age or older has increased by 7,036,874,417,766,400 percent. The number of people 320 years of age or older has increased by 14,073,748,835,532,800 percent. The number of people 325 years of age or older has increased by 28,147,497,671,065,600 percent. The number of people 330 years of age or older has increased by 56,294,995,342,131,200 percent. The number of people 335 years of age or older has increased by 112,589,990,684,262,400 percent. The number of people 340 years of age or older has increased by 225,179,981,368,524,800 percent. The number of people 345 years of age or older has increased by 450,359,962,737,049,600 percent. The number of people 350 years of age or older has increased by 900,719,925,474,099,200 percent. The number of people 355 years of age or older has increased by 1,801,439,850,948,198,400 percent. The number of people 360 years of age or older has increased by 3,602,879,701,896,396,800 percent. The number of people 365 years of age or older has increased by 7,205,759,403,792,793,600 percent. The number of people 370 years of age or older has increased by 14,411,518,807,585,587,200 percent. The number of people 375 years of age or older has increased by 28,823,037,615,171,174,400 percent. The number of people 380 years of age or older has increased by 57,646,075,230,342,348,800 percent. The number of people 385 years of age or older has increased by 115,292,150,460,684,697,600 percent. The number of people 390 years of age or older has increased by 230,584,300,921,369,395,200 percent. The number of people 395 years of age or older has increased by 461,168,601,842,738,790,400 percent. The number of people 400 years of age or older has increased by 922,337,203,685,477,580,800 percent. The number of people 405 years of age or older has increased by 1,844,674,407,370,955,161,600 percent. The number of people 410 years of age or older has increased by 3,689,348,814,741,910,323,200 percent. The number of people 415 years of age or older has increased by 7,378,697,629,483,820,646,400 percent. The number of people 420 years of age or older has increased by 14,757,395,258,967,641,292,800 percent. The number of people 425 years of age or older has increased by 29,514,790,517,935,282,585,600 percent. The number of people 430 years of age or older has increased by 59,029,581,035,870,565,171,200 percent. The number of people 435 years of age or older has increased by 118,059,162,071,741,130,342,400 percent. The number of people 440 years of age or older has increased by 236,118,324,143,482,260,684,800 percent. The number of people 445 years of age or older has increased by 472,236,648,286,964,521,369,600 percent. The number of people 450 years of age or older has increased by 944,473,296,573,929,042,739,200 percent. The number of people 455 years of age or older has increased by 1,888,946,593,147,858,085,478,400 percent. The number of people 460 years of age or older has increased by 3,777,893,186,295,716,170,956,800 percent. The number of people 465 years of age or older has increased by 7,555,786,372,591,432,341,913,600 percent. The number of people 470 years of age or older has increased by 15,111,572,745,182,864,683,827,200 percent. The number of people 475 years of age or older has increased by 30,223,145,490,365,729,367,654,400 percent. The number of people 480 years of age or older has increased by 60,446,290,980,731,458,735,308,800 percent. The number of people 485 years of age or older has increased by 120,892,581,961,462,917,470,617,600 percent. The number of people 490 years of age or older has increased by 241,785,163,922,925,834,941,235,200 percent. The number of people 495 years of age or older has increased by 483,570,327,845,851,669,882,470,400 percent. The number of people 500 years of age or older has increased by 967,140,655,691,703,339,764,940,800 percent. The number of people 505 years of age or older has increased by 1,934,281,311,383,406,679,529,881,600 percent. The number of people 510 years of age or older has increased by 3,868,562,622,766,813,359,059,763,200 percent. The number of people 515 years of age or older has increased by 7,737,125,245,533,626,718,119,526,400 percent. The number of people 520 years of age or older has increased by 15,474,250,491,067,253,436,239,052,800 percent. The number of people 525 years of age or older has increased by 30,948,500,982,134,506,872,478,105,600 percent. The number of people 530 years of age or older has increased by 61,897,001,964,269,013,744,956,211,200 percent. The number of people 535 years of age or older has increased by 123,794,003,928,538,027,489,912,422,400 percent. The number of people 540 years of age or older has increased by 247,588,007,857,076,054,979,824,844,800 percent. The number of people 545 years of age or older has increased by 495,176,015,714,152,109,959,649,689,600 percent. The number of people 550 years of age or older has increased by 990,352,031,428,304,219,919,299,379,200 percent. The number of people 555 years of age or older has increased by 1,980,704,062,856,608,439,838,598,758,400 percent. The number of people 560 years of age or older has increased by 3,961,408,125,713,216,879,677,197,516,800 percent. The number of people 565 years of age or older has increased by 7,922,816,251,426,433,759,354,395,033,600 percent. The number of people 570 years of age or older has increased by 15,845,632,502,852,867,518,708,790,067,200 percent. The number of people 575

Batalla de l'11 de setembre de 1714

Europa després del tractat d'Utrecht (1713)

La monarquia espanyola després del tractat d'Utrecht

- Estats membre de l'Aliança de la Haia
- Regnes de la casa de Borbó
- Territoris cedits per Espanya a Àustria
- Territoris cedits per Espanya a Savoia
- Territoris cedits per Espanya a la Gran Bretanya
- Límits teòrics del Sacre Imperi

Les conseqüències:

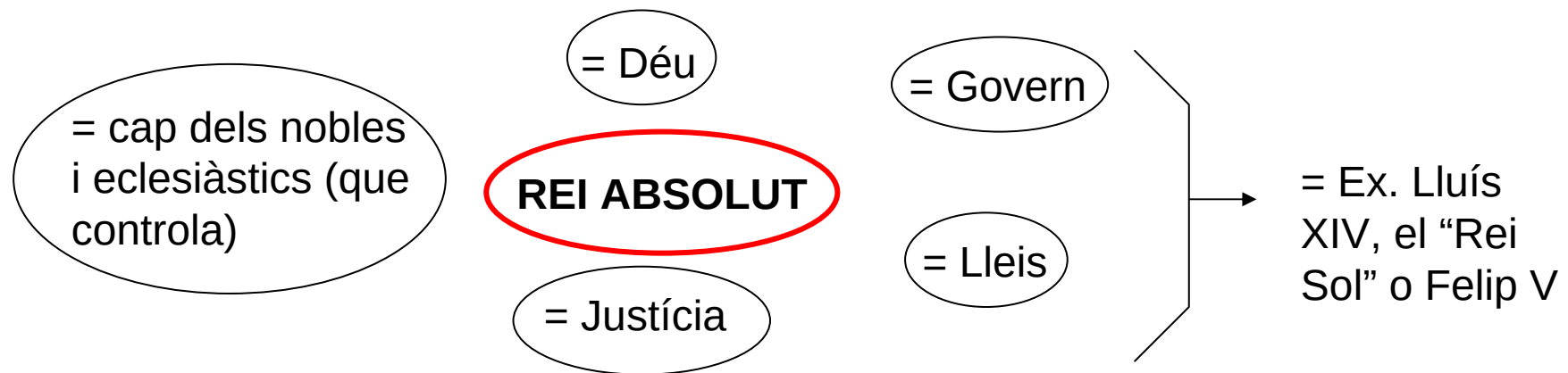
El Decret de Nova Planta (1714).

- Repressió física i apropiació dels béns dels vençuts.
 - Pèrdua de les institucions d'autogovern del Principat: Consell de Cent, les Corts i la Generalitat.
 - Nou model de govern i d'administració: centralització i uniformització.
 - Màxima autoritat: capità general (política i militar).
 - Reial audiència → administració de justícia.
 - Vegueries substituïdes per corregiments (controlats pels corregidors – càrrec militar).
 - Imposició del castellà com a llengua oficial de la Reial audiència (es genera una consciència diglòssica).
-

2. SOCIETAT I ECONOMIA DE L'ANTIC RÈGIM

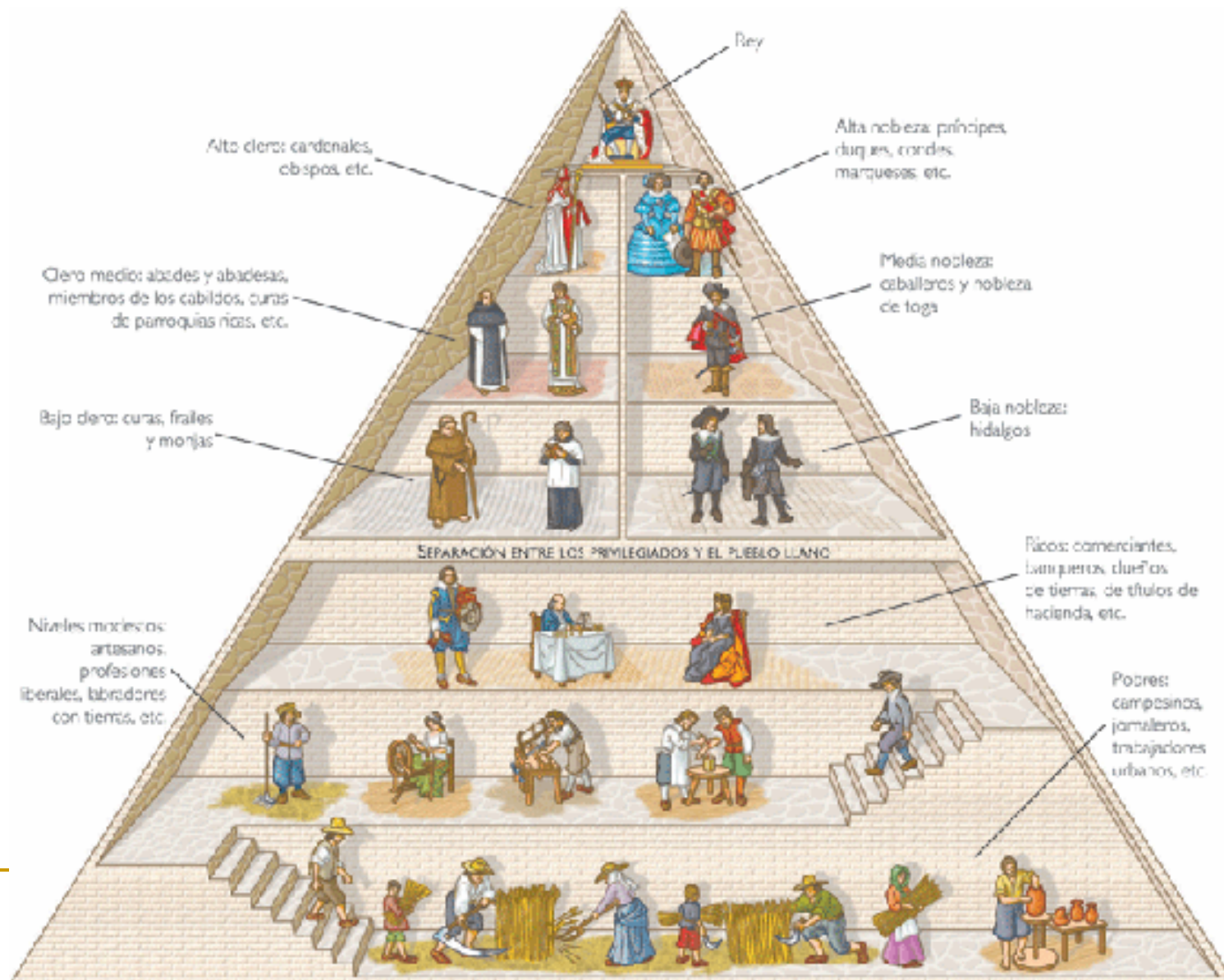
Pervivència de la societat estamental

- Sistema polític: monarquia absoluta.

- Sistema econòmic: societat agrària i ramadera (herència de l'edat mitjana).
- Sistema social: societat estamental (veure piràmide darrera).

LA SOCIETAT ESTAMENTAL

Característiques de la societat estamental:

■ Distinció:

□ PRIVILEGIATS.

- Monarca.
- Noblesa.
- Església.

□ NO PRIVILEGIATS (= Tercer Estat –poble).

- Pagesos i ramaders.
- Burgesos.
- Professions populars (criats, picapedrers,...).

■ Estaments immòbils, determinats per naixement.

— Conseqüència d'aquesta situació: **LES REVOLTES** (Ex. Espanya) i **REVOLUCIONS LIBERALS** (ex. França).

Base de l'economia de l'Antic Règim:

- L'AGRICULTURA suposava l'ocupació d'un 80% de la població.
- Estava mal gestionada:
 - ❑ De secà → cereals.
 - ❑ No es practicava el regadiu tot i ser més productiu, ni s'utilitzaven tècniques ni eines avançades.
 - ❑ Producció de subsistència, únicament.
 - Es produïen sovint les anomenades CRISIS DE SUBSISTÈNCIA (a causa de la combinació de monocultiu+mal temps) → alta MORTALITAT.
 - ❑ La PROPIETAT de la terra NO era EFICIENT:
 - En mans dels privilegiats (que no les feien rendir).
 - **Senyories** → Territoris de nobles o de l'església d'on cobraven rendes en metàl·lic o espècie (talla, delme, corvees,...) i exercien jurisdicció.
 - Eren terres **amortitzades** (= mans mortes → no es podien vendre). Per tant, eren “indivisibles” (→ primogenitura) i “incomprables”:
 - ❑ Les terres dels nobles → eren hereditàries – lligades al títol nobiliari.
 - ❑ Les terres de l'Església → “mans mortes” (no rendien i no es podien vendre).
 - ❑ Les terres comunals → petites parcel·les dels ajuntaments.
 - El **camperolat**, en general, era **arrendatari** o **jornaler** a tot l'Estat.

Això es manté així fins a les DESAMORTITZACIONS del segle XIX.

2.3. Indústria durant l'Antic Règim.

- Durant els segles XVI-XVII hi havia bàsicament tallers d'artesans i gremis.
 - Implica el control estricte de la producció, preus,...
 - No es creen noves formes de producció (nous tipus d'indústria).
- Segle XVIII – comencen a aparèixer algunes formes “industrials” de producció: manufactures.
 - El rei crea les manufactures reials: grans tallers per produir productes de luxe (ex. armes).

Comerç durant l'Antic Règim.

- **Comerç exterior:**
 - El comerç colonial va ser l'únic a destacar (Amèrica era un mercat impressionant).
 - **Comerç interior molt condicionat per:**
 - Imposició i marcatge de preus dels gremis.
 - Diferències de pesos i mesures (i a vegades de la moneda) entre territoris (dificultat de vendre fora de la pròpia regió).
 - Els únics que s'enriquiran seran la burgesia d'alguns centres urbans i ports importants (sense burgesia no es dinamitza l'economia).
-

3. EL REFORMISME BORBÒNIC: CARLES III

- Què és la Il·lustració?
 - ❑ Moviment intel·lectual (filosòfic, polític, social) que defensa l'ús de la raó.
 - En què es basa? Principis bàsics:
 - ❑ Raó, igualtat, llibertat, tolerància,...
 - Personatges:
 - ❑ Montesquieu: separació de poders.
 - ❑ Rousseau: sobirania popular.
 - ❑ Diderot i d'Alembert: crítica al privilegi i a la societat estamental (Enciclopèdia).
-

3.3. El despotisme il·lustrat: Carles III.

EL PENSAMENT IL·LUSTRAT A ESPANYA (ampliació)

- Pren com a base la raó → únic origen del coneixement, l'educació i el progrés.
- Crítica ferotge al model econòmic, polític i social de l'Antic Règim i la societat estamental:
 - ❑ Rebuig de la transmissió hereditària de virtuts i privilegis.
 - ❑ Igualtat de tots els éssers humans i dret a la llibertat.
- L'educació com a eix fonamental del país.
- Reformes econòmiques:
 - ❑ Importància de tots els oficis i professions → cal millorar les tècniques per fer progressar el país.
 - ❑ Agricultura, indústria i comerç (*ampliar*).
- *Cal treure Espanya de l'endarreriment del país.*
- *Catalunya passa 50 anys molt difícils (1714-1770 aprox), després les idees il·lustrades comencen a arrelar (llegir).*

3.4. La legislació reformadora (de Carles III).

- Política regalista.
 - Decret que fa honestes totes les professions.
 - Reformes educatives.
 - Mesures econòmiques importants:
 - Limitació dels avantatges de la Mesta.
 - Lliure circulació de mercaderies.
 - Creació de Societats econòmiques d'amics del país.
-

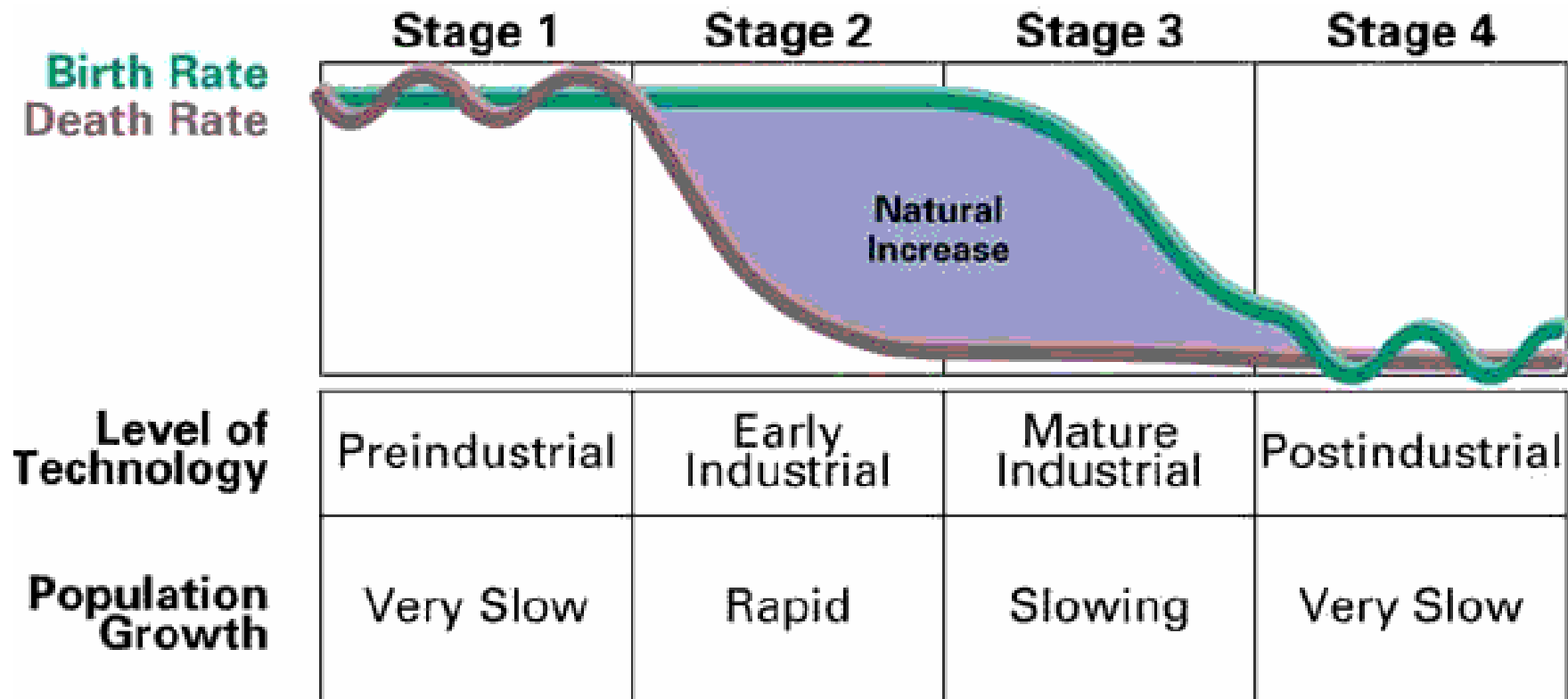
El motí de Squillace

“Motí de Squillace”, Francisco de Goya (1766). El pare Yecla i un noble arenguen o intenten calmar a la multitud que es vol dirigir al Palau Reial.

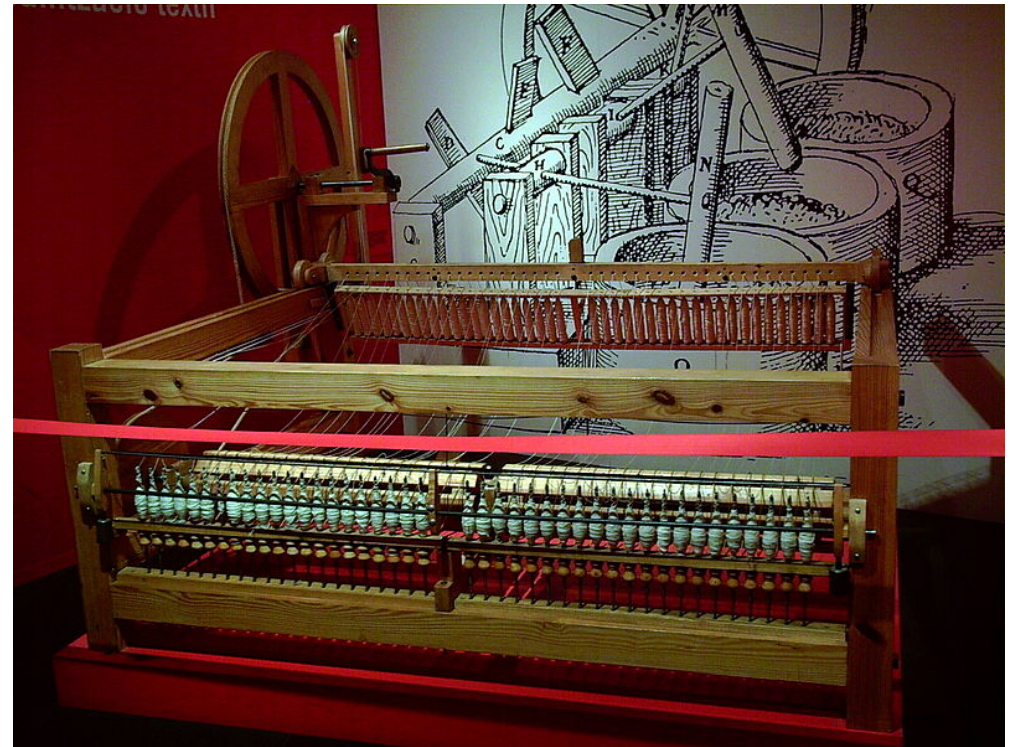
4. LES TRANSFORMACIONS ECONÒMIQUES DEL SEGLE XVIII

4.1. El creixement demogràfic.

4.3. L'impuls de les manufactures.

- Les fàbriques reials (productes de luxe).
- Primeres manufactures privades – exs:
 - ❑ Sector metal·lúrgic al País basc.
 - ❑ Tèxtil a Catalunya.

4.4. La liberalització del comerç colonial.

- 1778 → Decret de liberalització dels ports espanyols.
 - Als altres ports de la península, especialment els andalusos, la obertura amb el comerç americà no va suposar un gran canvi per l'economia regional, perquè van esdevenir ports de pas.
 - Què suposa a Catalunya?
 - Dinamització espectacular de l'economia.
 - El port de Barcelona importa i exporta (gran dinamisme).
 - Importaven matèries primeres industrials (especialment cotó, colorants, pells,...) i productes agrícoles tropicals (sucre, cacau, cafè).
 - Exportaven productes de fabricació pròpia (vi i aiguardent, tèxtil, mobles, joies, armes,...).
 - El tèxtil creixerà (especialment el d'indianes).
 - Tots els sectors en general creixeran.
-